

ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Доценко С. О., *доцент*

Харківський національний педагогічний університет

ім. Г. С. Сковороди

Прийняття рішення є визначальною складовою будь-якої діяльності. Рішення – це вибір з декількох альтернатив, який базується на системі цінностей особистості, її моральних принципів і почуттів. Тому на вибір рішення істотно впливає рівень культури, інтелекту, духовної зрілості особистості. При дослідженні будь-якої діяльності, а тим більше педагогічної, особливого значення набуває рівень професіоналізму педагога при прийнятті рішень, який відображається не тільки на результатах навчальної діяльності учнів, а й на формування їх світогляду, життєвого шляху. Отже, сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів припускають рішення багатьох питань, головних з яких є формування особистості, конкурентноздатної та успішної в вирішенні педагогічних проблем та знаходженні оптимальних рішень.

Аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчив різнобічність підходів і трактувань поняття «прийняття рішень», що зумовлено цілями й контекстом його використання в педагогіці, психології, філософії, соціології, теорії управління. У працях учених (П. Анохін, Р. Акофф, Ю. Бабанський, Л. Виготський, М. Кларін, Ю. Козелецький, Ю. Конаржевський,

О. Леонт'єв, М. Мескон, Л. Подимова, М. Поташник, С. Рубінштейн, В. Сластьонін та інші) прийняття рішень пов'язують з інтелектуальною діяльністю, з процесом розв'язання задач, з психологічною готовністю до інноваційної діяльності, з виявом вольових зусиль, зі специфічною функцією управління. У педагогічній діяльності вчені розглядають прийняття рішень як діяльність педагога, що передбачає комплекс послідовних дій з усвідомлення педагогічної ситуації, опрацювання інформації, необхідної для розв'язання проблеми, планування на цій основі конкретної діяльності, прогнозування її результату та вибору оптимального рішення. Дослідники зазначають, що вчитель в процесі своєї професійної діяльності постійно перебуває в стані впливу, вимог та навіть тиску, які зумовлені змінами суспільного життя, що, в свою чергу, утворює коло педагогічних проблем. Під професійним педагогічним рішенням розуміють свідомий, науково-обґрунтований вибір системи дій, що відповідають даним умовам діяльності, заданим критеріям і індивідуальним особливостям учителя та учнів [3].

Практика свідчить, що засобом підвищення результативності та оперативності при виборі ефективного рішення є застосування інформаційно-комунікаційні технології, що спрямовані на забезпечення ефективних способів створення, збереження, переробки і представлення інформації [1]. Впровадження в навчально-виховний процес Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та науці» призвело до розвитку нової електронної педагогіки, дослідження проблем якої мають свої особливості та акценти, пов'язані з можливістю ефективно вести пошук інформації для прийняття ефективних рішень, користуватися інформаційно-пошуковими серверами, електронними

виданнями, оперативно отримувати та поширювати необхідну інформацію, обмінюватися досвідом при вирішенні проблемних ситуацій, використовувати блоги, форуми, вебінари при обговоренні альтернативних рішень [2]. Отже, метою курсу є підвищення рівня професіоналізму майбутніх учителів при прийнятті рішень у педагогічній діяльності.

1. Жалдак М. Проблеми інформатизації навчального процесу в вузі / Жалдак М. // Сучасна інформаційна технологія в навчальному процесі. – К.: Вид-во КДПІ, 1991. – С. 3-16.

2. Методичні рекомендації з курсу «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»:/ Андрій Іванович Прокопенко, Тетяна Олексіївна Олійник, Світлана Олексіївна Доценко., Микола Володимирович Іващенко. – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2009. – 34с.

3. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник / За ред. В.І. Лозової. – 2-е вид., доп. І випр. - Харків: «ОВС», 2010. – 480 с.